

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 560/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. októbra 2013 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou F. P., s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. B. F., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23 NcC 373/2012 z 11. októbra 2012, sp. zn. 23 NcC 301/2012 z 10. októbra 2012, sp. zn. 23 NcC 310/2012 z 10. októbra 2012, sp. zn. 23 NcC 311/2012 z 10. októbra 2012, sp. zn. 23 NcC 313/2012 z 10. októbra 2012, sp. zn. 23 NcC 315/2012 z 10. októbra 2012, sp. zn. 23 NcC 321/2012 z 10. októbra 2012, sp. zn. 24 NcC 277/2012 z 11. októbra 2012 a sp. zn. 24 NcC 304/2012 z 11. októbra 2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod spisovými značkami: Rvp 14077/2013, Rvp 14169/2013, Rvp 14173/2013, Rvp 14174/2013, Rvp 14269/2013, Rvp 14271/2013, Rvp 14273/2013, Rvp 14329/2013 a Rvp 14330/2013 spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 14077/2013.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 18. apríla 2013 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 23 NcC 373/2012 z 11. októbra 2012, sp. zn. 23 NcC 301/2012 z 10. októbra 2012, sp. zn. 23 NcC 310/2012 z 10. októbra 2012, sp. zn. 23 NcC 311/2012 z 10. októbra 2012, sp. zn. 23 NcC 313/2012 z 10. októbra 2012, sp. zn. 23 NcC 315/2012 z 10. októbra 2012, sp. zn. 23 NcC 321/2012 z 10. októbra 2012, sp. zn. 24 NcC 277/2012 z 11. októbra 2012 a sp. zn. 24 NcC 304/2012 z 11. októbra 2012.

2. Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka doručila Okresnému súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) žaloby, ktorými sa domáhala svojich nárokov na náhradu škody – nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, smerujúce proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky. Ku vzniku škody malo podľa nej dôjsť kontinuálnym a zásadným zásahom do jej základných práv zo strany okresného súdu, najmä práva na poskytnutie súdnej ochrany v zákonom predpokladanej kvalite a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

3. Popisom procesných úkonov vykonaných v konaniach vedených pred okresným súdom, v ktorých tak na základe návrhu sťažovateľky na zmenu súdneho exekútora, ako aj žiadostí o udelenie poverenia na vykonanie exekúcií došlo zo strany okresného súdu k oneskorenému rozhodnutiu o zmene súdneho exekútora a k oneskorenému udeleniu poverení na vykonanie exekúcií, sťažovateľka poukázala na to, že práve nesprávny úradný

postup okresného súdu poznačený zbytočnými priet'ahmi bol dôvodom podania jej žalôb o náhradu škody okresnému súdu, ktorý je zároveň podľa zákona súdom príslušným na prerokovanie a rozhodnutie týchto vecí.

4. Sťažovateľka v záujme ochrany svojho práva na spravodlivé konanie sformulovala v úvode podaných žalôb *„požiadavku na to, aby nadriadený súd rozhodol pred prvotným prejednaním veci o prikázaní veci (tohto sporu) inému súdu, pretože sudcovia miestne a vecne príslušného Okresného súdu Žiar nad Hronom sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vzhľadom na ich pomer k veci a k účastníkovi konania (námietka zaujatosti z objektívneho pohľadu)“*.

5. V rámci odôvodnenia svojich požiadaviek okrem iného poukázala na to, že *„Ak bol sám okresný súd ako štátny orgán škodcom v spore medzi žalobcom a štátom, tak je vylúčené, aby prostredníctvom sudcov rozhodoval predmetný spor“*, a ďalej na to, že *„Nerešpektovaním tejto premisy by došlo k negácii zásady nemo debet esse iudex in propria causa“*, a taktiež poukázala na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa rozhodovania o nestrannosti zákonného sudcu.

6. Krajský súd napadnutými uzneseniami rozhodol tak, že nevyhlásil všetkých sudcov okresného súdu z prerokovania a rozhodovania vecí, ktoré sú vedené na okresnom súde a sú označené v úvode týchto sťažností.

7. Napadnuté uznesenia krajského súdu sú podľa sťažovateľky *„nesprávne, zakladajúce zásah do... základných práv, konkrétne:*

- základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy... t. j. práva na súdnu ochranu a osobitne práva na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy SR) a práva na prerokovanie veci nestranným súdom;

- základného práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru..., t. j. práva na nestranný súd zriadený zákonom“.

8. Sťažovateľka poukazuje tiež na to, že objektívna skutočnosť spočívajúca v tom, že jej žaloby o náhradu škody spôsobenej rozhodovaním jednotlivých sudcov okresného

súdu majú byť prerokované a rozhodnuté sudcami toho istého okresného súdu, ktorí majú medzi sebou „*minimálne kolegiálny a väčšina isto i priateľský vzťah*“, vyvoláva dôvodnú pochybnosť o nezáujatosti všetkých sudcov okresného súdu, ktorí sa vzhľadom na dané okolnosti prípadu nemôžu javiť v očiach strán ako nezávislí.

9. V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla, že Krajský súd v Trnave, Krajský súd v Nitre a Krajský súd v Prešove dospeli vo viacerých svojich rozhodnutiach v skutkovo a právne obdobných veciach k opačnému právnenému záveru ako krajský súd v napadnutých uzneseniach.

10. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami krajského súdu, zruší tieto rozhodnutia krajského súdu a veci vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a prizná jej finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

Sťažovateľka tiež žiadala, aby ústavný súd vydal dočasné opatrenie, ktorým rozhodne o odklade vykonateľnosti napadnutých uznesení krajského súdu.

II.

11. Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

12. S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod spisovými značkami: Rvp 14077/2013, Rvp 14169/2013, Rvp 14173/2013, Rvp 14174/2013, Rvp 14269/2013, Rvp 14271/2013, Rvp 14273/2013, Rvp 14329/2013 a Rvp 14330/2013 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a krajského súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd, uplatniac citované právne normy, tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

III.

13. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Podľa § 24 písm. b) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak ústavný súd v tej istej veci koná.

16. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

17. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

19. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

21. Podstatou sťažností je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy napadnutými uzneseniami krajského súdu, ktorými krajský súd nevytlúčil sudcov okresného súdu z prerokúvania a rozhodovania vo veciach sťažovateľkou iniciovaných súdnych konaní. Krajský súd tak rozhodol napriek tomu, že škoda, ktorú si sťažovateľka uplatnila v podaných žalobách, vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom toho istého okresného súdu.

22. Ústavný súd konštatuje, že prekážka prv začatého konania (litispendencia) bráni tomu, aby na ústavnom súde prebiehali dve konania, prípadne viac konaní v tej istej veci. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O prekážku litispendencie nejde, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci.

23. Ústavný súd zistil, že pod sp. zn. Rvp 14829/2012 prebieha na ústavnom súde konanie o sťažnosti sťažovateľky doručenej 18. decembra 2012, v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým istým uznesením krajského súdu sp. zn. 23 NcC 373/2012 z 11. októbra 2012 ako vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 14077/2013.

Ústavný súd zistil, že pod sp. zn. Rvp 14834/2012 prebieha na ústavnom súde konanie o sťažnosti sťažovateľky doručenej 18. decembra 2012, v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým istým uznesením krajského súdu sp. zn. 23 NcC 301/2012 z 10. októbra 2012 ako vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 14169/2013.

Ústavný súd zistil, že pod sp. zn. Rvp 14828/2012 prebieha na ústavnom súde konanie o sťažnosti sťažovateľky doručenej 18. decembra 2012, v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým istým uznesením krajského súdu sp. zn. 23 NcC 310/2012 z 10. októbra 2012 ako vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 14173/2013.

Ústavný súd zistil, že pod sp. zn. Rvp 14832/2012 prebieha na ústavnom súde konanie o sťažnosti sťažovateľky doručenej 18. decembra 2012, v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým istým uznesením krajského súdu sp. zn. 23 NcC 311/2012 z 10. októbra 2012 ako vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 14174/2013.

Ústavný súd zistil, že pod sp. zn. Rvp 14827/2012 prebieha na ústavnom súde konanie o sťažnosti sťažovateľky doručenej 18. decembra 2012, v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým istým uznesením krajského súdu sp. zn. 23 NcC 313/2012 z 10. októbra 2012 ako vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 14269/2013.

Ústavný súd zistil, že pod sp. zn. Rvp 14826/2012 prebieha na ústavnom súde konanie o sťažnosti sťažovateľky doručenej 18. decembra 2012, v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým istým uznesením krajského súdu sp. zn. 23 NcC 315/2012 z 10. októbra 2012 ako vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 14271/2013.

Ústavný súd zistil, že pod sp. zn. Rvp 14830/2012 prebieha na ústavnom súde konanie o sťažnosti sťažovateľky doručenej 18. decembra 2012, v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým istým uznesením krajského súdu sp. zn. 23 NcC 321/2012 z 10. októbra 2012 ako vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 14273/2013.

Ústavný súd zistil, že pod sp. zn. Rvp 11498/2013 prebieha na ústavnom súde konanie o sťažnosti sťažovateľky doručenej 11. marca 2013, v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým istým uznesením krajského súdu sp. zn. 24 NcC 277/2012 z 11. októbra 2012 ako vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 14329/2013.

Ústavný súd zistil, že pod sp. zn. Rvp 11499/2013 prebieha na ústavnom súde konanie o sťažnosti sťažovateľky doručenej 11. marca 2013, v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým istým uznesením krajského súdu sp. zn. 24 NcC 304/2012 z 11. októbra 2012 ako vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 14330/2013.

24. Ústavný súd konštatuje, že začatie označených konaní pred ústavným súdom bráni tomu, aby vo veci prebiehali súbežne konania vedené pod spisovými značkami: Rvp 14077/2013, Rvp 14169/2013, Rvp 14173/2013, Rvp 14174/2013, Rvp 14269/2013, Rvp 14271/2013, Rvp 14273/2013, Rvp 14329/2013 a Rvp 14330/2013, a preto bolo potrebné sťažnosti sťažovateľky vedené pod uvedenými spisovými značkami odmietnuť pre neprípustnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

25. Keďže sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2013